

„Fülöp, a gólya üzenete” – amikor a fenntarthatóság közösségi üggyé válik

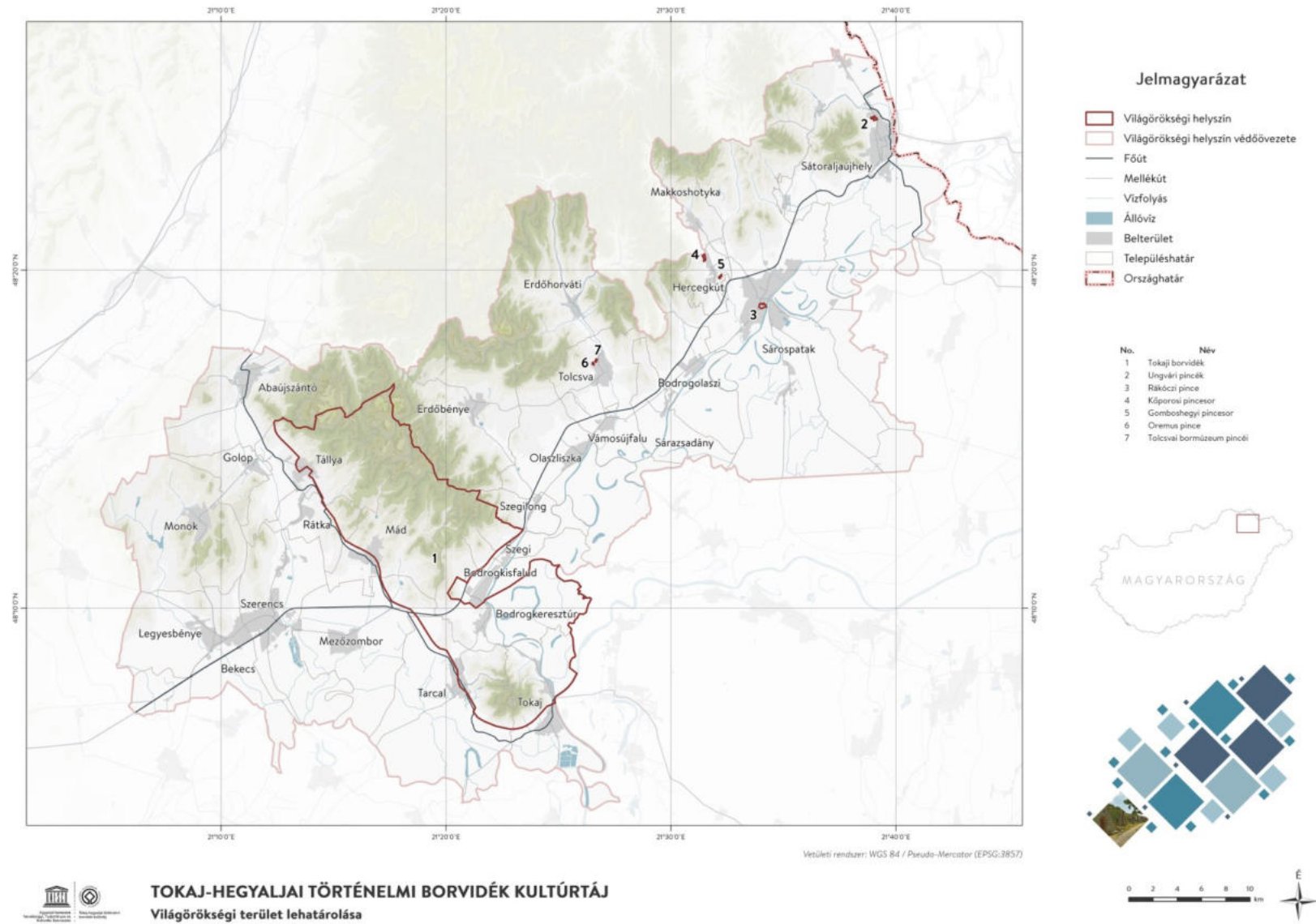
TOKAJ-HEGYALJA

VILÁGÖRÖKSÉGI

HELYSZÍN

2002. június 29-től szerepel az UNESCO Világörökségi Listáján

- A világörökségi helyszín és védőövezete 27 település területét összesen **88.124** hektár területtel
- Megművelt szőlő terület **4500** hektár
- Szőlőtermelő **5200**, ebből **200** bor forgalmazó
- Lakosságszám **61 721 fő**
- 5 városi jogállású település 22 község
- Gazdaságszerkezet – erős mezőgazdaság 6,9%, ipar, építőipar 20,%, , szolgáltatás 71% (ebből vendéglátás 5,8%)

TOKAJ BORVIDÉK FEJLESZTÉSI TANÁCS 2014 óta

munkaszervezete a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft.

”

Magyarország Kormánya a 1092/2017. (II.21.). Korm. határozattal kiemelt turisztikai fejlesztési térséggé nyilvánította a Tokaji borvidéket

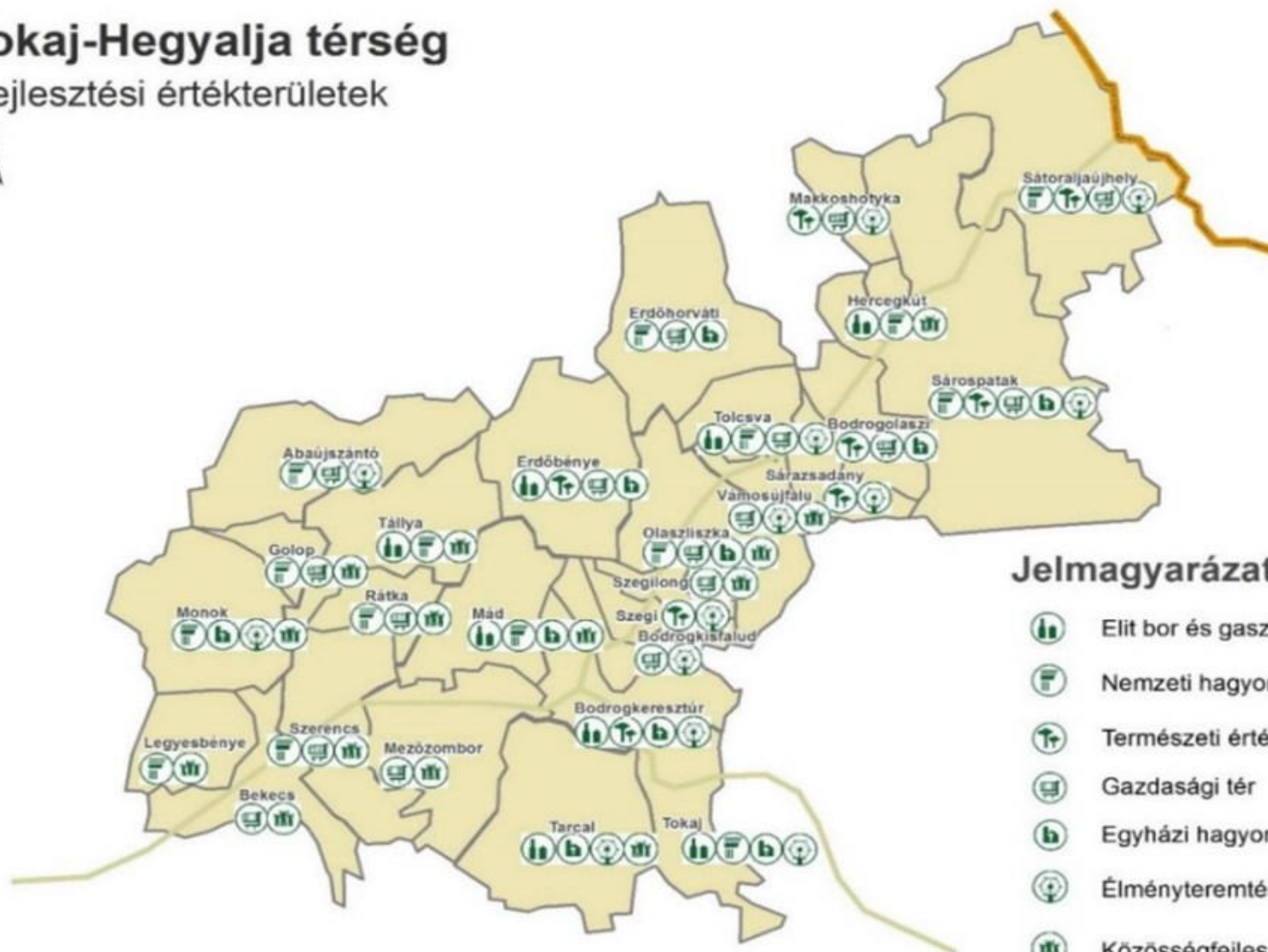
- koordináló szerep a Tokaji borvidék települései között, a helyi igények felmérése, összefogása és megvalósítása érdekében
- Világörökségi gondoksági feladatok ellátása
- projekteket generálása és menedzselése
- a térségfejlesztését meghatározó dokumentumok (fejlesztési koncepciók, stratégiák stb.) készítése, az elkészült és elfogadott anyagok monitorozása, aktualizálása

Helyzetelemzés

Tokaj-Hegyalja térség

Fejlesztési értékterületek

Jelmagyarázat

- Elit bor és gasztronómia
- Nemzeti hagyományok és kultúra
- Természeti értékek
- Gazdasági tér
- Egyházi hagyományok és oktatás
- Élményteremtés és turizmus
- Közösségfejlesztés

TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ, STRATÉGIAI ÉS OPERATÍV PROGRAM

HAGYOMÁNY-TERMÉSZET-MODERNITÁS

3 ÁTFOGÓ CÉL

1. Váljon a Tokaji Borvidék Magyarország **elsőszámú borvidékévé**.
2. A természettel harmonikus gazdaságfejlesztések alapja a **meglévő természeti értékek megőrzése, bemutatása és fejlesztése**. A térség váljon **prémium célterületté** a vendégek számára, valamint Budapest és a Balaton után a 3. legkedveltebb úticélja legyen hazánknak.
3. Vonzó, élhető lakókörnyezet jöjjön létre, a borvidék **népességmegtartó ereje** váljon kiegyensúlyozottá.

2023 őszén (a 1520/2023. (XI. 29.)
Kormányhatározat) fogadta el
Magyarország Kormánya Tokaji
Borvidék Területfejlesztési
Konceptióját és Programját.

Ezen célrendszer mentén történtek meg az elmúlt időszakban a szőlészeti, borászati és turisztikai fejlesztések Tokaj-Hegyalján.

A TOKAJI BORVIDÉK KLÍMASTRATÉGIÁJA

FENNTARTHATÓ, KLÍMATUDATOS VILÁGÖRÖKSÉGI
HELYSZÍN, ÉLHETŐ ÉS VONZÓ TOKAJI BORVIDÉK

Cél: A térségi párbeszéd javítása, a szemléletformálás erősítése és a partnerség kialakítása a helyi közösségek és vezetők között.

Jelenlegi helyzet:

- A Tokaji Borvidék Magyarország legismertebb márkája, világörökségi terület.
- Gazdag kulturális és táji örökséggel rendelkezik, amely különleges értéket képvisel.

Stratégia célja:

- A klímaváltozás mérséklése és adaptációs lehetőségek bemutatása.
- Klímatudatos magatartás ösztönzése a helyiek és látogatók mindennapjaiban.

A TOKAJI BORVIDÉK KLÍMASTRATÉGIÁJA

„FENNTARTHATÓ, KLÍMATUDATOS
VILÁGÖRÖKSÉGI HELYSZÍN,
ÉLHETŐ ÉS VONZÓ TOKAJI BORVIDÉK”

TOKAJ
BORVIDÉK FEJLESZTÉSI TANÁCS

A klímaváltozás hatásai

- Növekvő hőmérséklet
- Szélsőséges időjárási viszonyok
- Változó csapadékmennyiség
- A szőlőtermesztésre gyakorolt hatások

Intézkedések

- Szőlőfajták diverzifikálása
- Fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok
- Vízgazdálkodási megoldások alkalmazása
- Energiatakarékos technológiák

A TOKAJI BORVIDÉK KLÍMASTRATÉGIÁJA

Cél:

- A Borvidék hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása
- A természeti erőforrások megőrzése
- A helyi közösségek bevonása és támogatása
- Innovatív, környezetbarát megoldások alkalmazása

Tokaj Hegyalja - a fenntartható desztinációvá válás útján

A fenntarthatósági felmérés eredménye és javaslatok

“Világhírű Borvidék 2030”

“A Tokaji borvidék a fejlett és fenntartható természet, társadalom és gazdaság térsége, melyet a helyi közösségben rejlő egyedi értékeken alapuló hagyomány és modernitás harmóniája jellemez.”

/A Tokaji Borvidék Területfejlesztési Konceptiója, 2016/

OKTATÁSI PROGRAM TOKAJ-HEGYALJA GYEREKEKNEK

WWW.TOKAJHEGYALJAGYEREKEKNEK.HU

8-12 éves korosztály számára
Szeles a Gólya és Berkec a Béka mutatja be
Tokaj-Hegyalja természeti kincseit,
épített örökségét és kulturális hagyományait

Bodrogkeresztúr

Járás	Település	Lakónépesség (fő, 2022)	Lakónépesség (fő, 2011)	Változás
Gönci	Abaújszántó	2 727	3 147	-15,40%
Szerencsi	Bekecs	2 260	2 494	-10,35%
	Golop	550	562	-2,18%
	Legyesbénye	1 387	1 548	-11,61%
	Mád	1 853	2 246	-21,21%
	Mezőzombor	2 205	2 372	-7,57%
	Monok	1 426	1 734	-21,60%
	Rátka	882	952	-7,94%
	Szerencs	8 389	9 198	-9,64%
	Tállya	1 569	1 930	-23,01%
Tokaji	Bodrogkeresztúr	877	1 161	-32,38%
	Bodrogkisfalud	776	904	-16,49%
	Erdőbénye	960	1 103	-14,90%
	Szegi	253	290	-14,62%
	Szegilong	211	204	3,32%
	Tarcal	2 612	2 901	-11,06%
	Tokaj	3 530	4 530	-28,33%
Sárospataki	Bodrogolaszi	810	906	-11,85%
	Erdőhorváti	537	612	-13,97%
	Hercegkút	615	651	-5,85%
	Makkoshotyka	759	872	-14,89%
	Olaszliszka	1 536	1 717	-11,78%
	Sárazsadány	230	247	-7,39%
	Sárospatak	10 817	12 991	-20,10%
	Tolcsva	1 506	1 801	-19,59%
	Vámosújfalu	670	817	-21,94%
Sátoraljaújhelyi	Sátoraljaújhely	13 531	15 783	-16,64%
	Térség	63 478	73 673	-16,06%

Bodrogkeresztúr

- Erős haszid jelenlét, zarándokturizmus
- Drasztikusan csökkenő lakosságszám
- Előregedő népesség
- Időszakosan használt ingatlanok, engedély nélküli átalakítások, torzók és omladozó házak

- kiváló földrajzi elhelyezkedés
- Jó közúti-vasúti kapcsolat
- Jól működő közszolgáltatások, közintézmények
- Megújult főutca
- Új szálláshelyek
- Erős borásztársadalom
- Gazdag épített örökség
- Kiváló gasztronómiai szolgáltatók

BODROGKERESZTÚR

A településvezetés partnerséget épített ki :

- Civil szervezetekkel – pl. Zöldkör
- Borászati-gasztronómiai szolgáltatókkal
- A Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanáccsal

Helyi civil kezdeményezések
támogatása

Intenzív pályázati aktivitás

Elindult egy tudatos, a természeti-kulturális adottságokra és a borvidéki stratégiai dokumentumokra alapozott fejlesztési folyamat.

Bodrogkeresztúr fejlesztései

Szent Kereszt Felmagasztalása templom felújítása GINOP 7.1.6

A világörökségi **magterületen** turisztikai attrakciók kialakítása, amely vallási helyszínek, kastélyok, műemlék épületek, történelmi utcarészek megújulásával valósul meg 7 településen: Tokaj, Mád, Tolcsva, Sátoraljaújhely, Bodrogkeresztúr, Tállya, Tarcál.

Bodrogkeresztúr keresztény szakrális műemléki épülete 1220 körül épült. A régészeti feltárás során páratlan értékű középkori freskókra bukkantak. A GINOP 7.1.6 pályázat keretében a késő gótikus jegyek megóvása a templom teljes rekonstrukciójával valósult meg

Bodrogkeresztúr turisztikai attraktivitásának fejlesztése GINOP 7.1.9.

Forrás: 100% - EU-s támogatással,
1,5 mrd. Ft

- Megújult településközpont
- Korszerűsödött közvilágítás
- Légvezetékek föld alá helyezése
- Új játszótér
- Elektromos kisbuszok beszerzése
- Megújult kiállítási tartalom
- Új honlap
- Református templom rekonstrukciója

Bodrogkeresztúr gasztrofalu projekt

Vállalkozói szektor fejlesztései

Kisfaludy2030

Turisztikai

Fejlesztő

Nonprofit

Zrt.

támogatásával

3

új

gasztronómiai

szolgáltató

nyitotta

meg

a

kapuit

Bodrogkeresztúron.

Gólyavédelmi központ

A kiállítást a **Zöld Kör alakította** ki 2023. évben Bodrogkeresztúr Község és a Szlovákia-Magyarország Interreg V-A Program által finanszírozott „Bird Tour” ökoturisztikai projekt keretében.

Civil szféra fejlesztése

Fülöp a gólya vízitábor a Bodrog folyón

A Fülöp a gólya szállás és rendezvényház 10 kényelmes, összekomfortos önálló apartmanházzal, közösségi terekkel és vízi turisztikai sporteszközök bérleti lehetőségével várja a vendégeket.

**Kedvezményezett Települések
Gazdaságélénkítő Program**

Önkormányzati projekt

Interreg pályázat –további fejlesztések

HUSK/2401/02/2.4/041

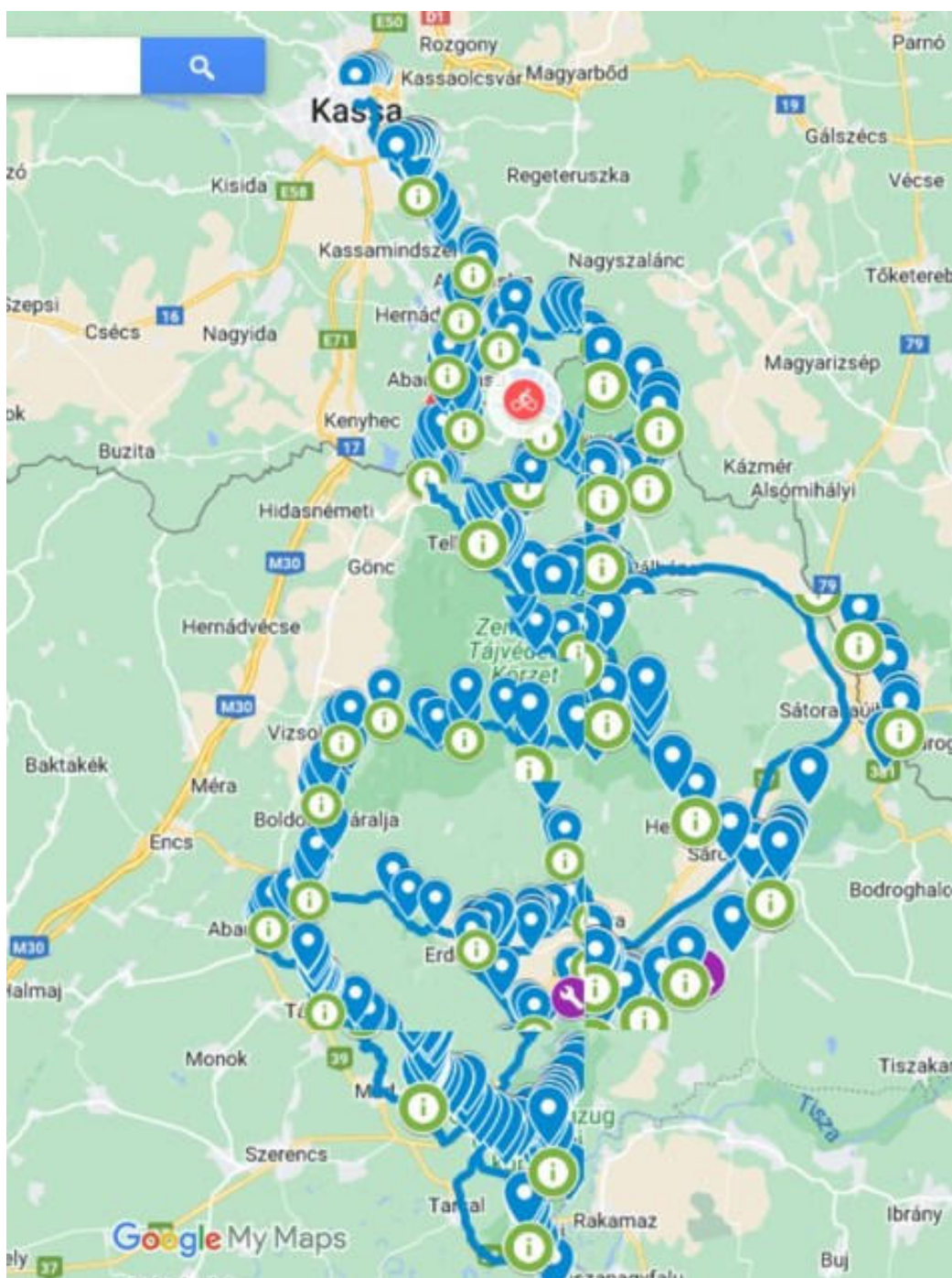
#Kosice2Tokaj

**úszóműves kikötő, csónakleeresztő
sólya, sétány, kenutároló**

TOKAJ
BORVIDÉK FEJLESZTÉSI TANÁCS

Interreg pályázat

2025-2026

- 330 km-en
- 328 helyszínen
- 218 új táblaoszlop,
- 262 útirányjelző tábla
- 544 db megerősítő tábla

**Kialakítunk egy Kassa-Tokaj
kerékpáros hálózatot.**

From Košice to Tokaj - development of active and cultural tourism

#Kosice2Tokaj

HASZID TURIZMUS

TOKAJ BORVIDÉK FEJLESZTÉSI TANÁCS INTÉZKEDÉSI TERVE

Cél: A haszid turizmus okozta kihívások kezelése

Intézkedési terv:

- **Rövid távú cél:** A haszid turizmus negatív hatásainak minimalizálása a helyi közösségek és környezet védelmében.
- **Hosszú távú cél:** Felkészülés a nagyszabású vallási eseményre.

Első lépés:

Tájékoztató füzetek héber, angol és magyar nyelven a haszid zarándokok és a helyi lakosok számára.

THE BEAUTY OF THE BODROGKERESZTÚR
LANDSCAPE MAKES YOU FORGET THE
LONG JOURNEY!

INTÉZKEDÉSI TERV

	Intézkedési terület megnevezése	Intézkedés, megoldási javaslat
1.	Építésügy (ingatlan vásárlás, ingatlan hasznosítás és fenntartás)	1. Tájékoztató anyagok készítése 2. Helyi építési szabályzat, településképi rendelet, Települési Arculati Kézikönyv (TAK) elfogadtatása. 3. Lakóingatlan állomány, felmérése, térképes megjelenítése. 4. 362/2019. (XII. 30.) Korm. rendelet (hatályon kívül helyezett) aktualizálása. 5. Fokozott kormányhivatali ellenőrzés.
2.	Élelmiszerek-kezelése-biztonság (melegkonyha működtetése)	1. Tájékoztató anyagok készítése 2. Az ételkészítés nyomon követhetősége – HACCP leírás, NÉBIH 3. Vendéglátás „Jó Higiéniai Gyakorlat Útmutató” előírásai tartalmazzák 4. Hatósági ellenőrzések zenés táncos, tömeges rendezvényekre vonatkozóan
3.	Hulladékgazdálkodás -kommunális hulladékok kezelése	1. Tájékoztató anyagok készítése 2. Regionális hulladékkezelő szervezettel való együttműködés. 3. Szankcionálás jogellenes tevékenység estén bírság 4. Világörökségi magterületen közterületfelügyelő foglalkoztatása
4.	Közlekedés (belterületi gépjármű és gyalogos)	1. A hatályos KRESZ-ről tájékoztató 2. Önálló körzeti megbízott iroda, közterületfelügyeleti szolgálattal, a helyi polgárőrség munkájának megerősítése 3. Fokozottabb települési rendőri ellenőrzések, és jelenlét az eseményeken
5.	Kommunikáció és kapcsolat-tartás	1. Haszid szervezetek kapcsolattartó személy/ei és képviselői
6.	Reklám és információs felületek elhelyezése	1. Reklámfeliratok elhelyezése és nyelvezete 2. Az előírt követelmény nem teljesítésénél reklám feliratok, táblák eltávolítása.
7.	A helyben élő lakosságszám csökkenése, a település elnéptelenedése	1. Önkormányzat számára lakó és ipari ingatlanok vásárlására. 2. (Bodrogkeresztúri) életpálya-modell kidolgozása, pilot (minta) projekt 3. Gazdaság- és foglalkozás- és termékfejlesztési és támogatási alap kidolgozása
8.	Az idegenforgalmi adóbevételek elmaradása és alacsony volumene.	1. Az illegális vendégszobák, szálláshelyek legalizálása. Új szálláshely létrehozásának és üzemeltetésének jogszabályi feltételei (NTAK regisztráció) 2. Szálláshelyek önkormányzati ellenőrzése.
9.	Haszid zarándok központ létesítése	1. Környezeti hatásvizsgálat - A meghatározott és elfogadott világörökségi attribútumok (egyetemes értékek) érvényesülése, (történelmi településkép, meglévő szőlőterületek és borászati kultúra) védelme.

Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kt. a
bodrogkeresztúri gólyamentő
turizmusfejlesztési projekttel pályázott
a Green Destinations TOP100 Stories
versenyére az *Innotime Hungary Kft.*
együttműködésével.

A pályázat első körben bekerült
a világ legjobb 100 projektje közé.

Természet és táj kategóriában pedig
bekerült a legjobb 3 pályázat közé.

Green Destination 2025

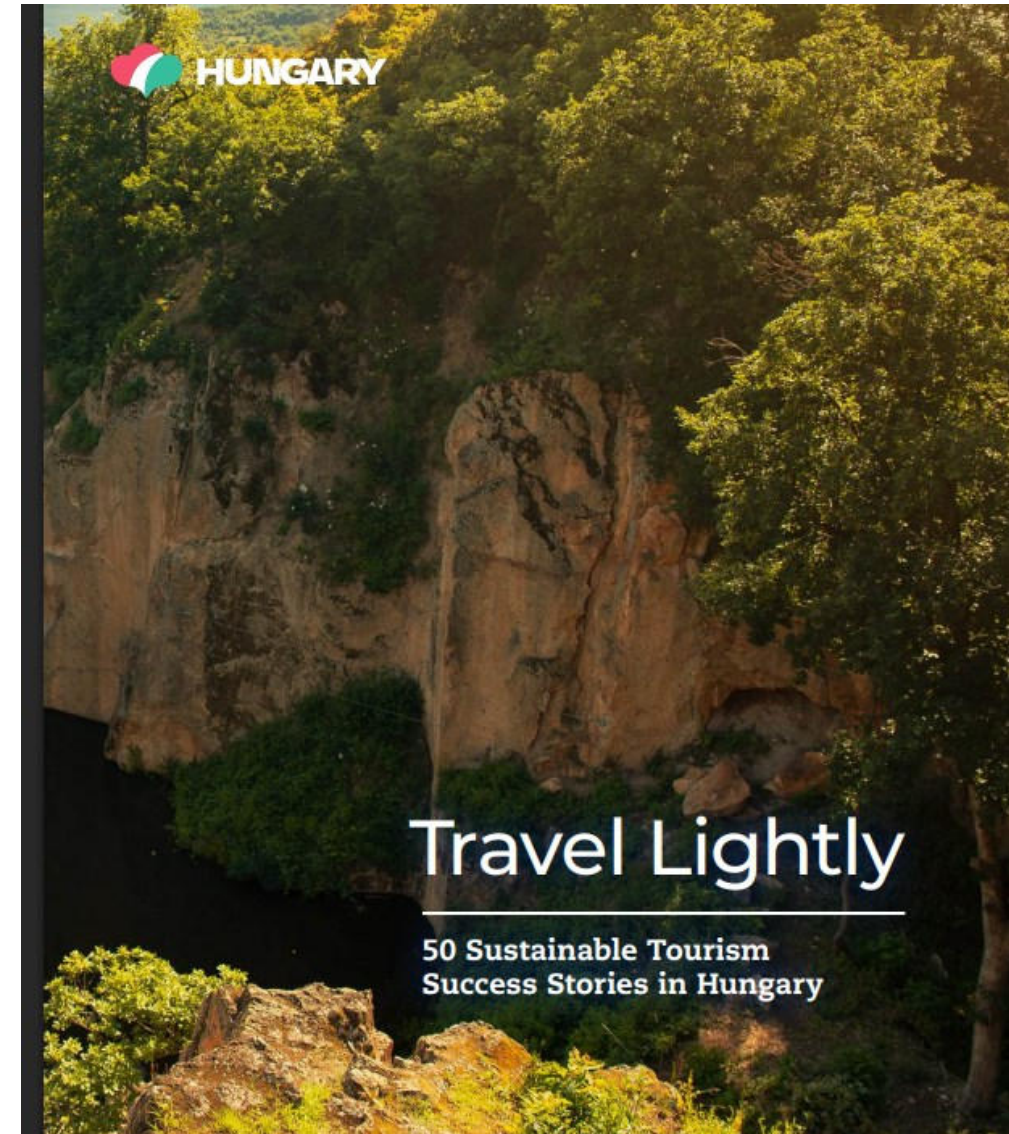
- egy helyi önkéntes, Varga Katalin lelkes munkájának köszönhetően a településen részletes statisztikák állnak rendelkezésre a település gólyaállományának napról napra történő változásairól.
- A közösségformálás egyik példája a „Fülöp a gólya” futóverseny,
- Zöld kör munkájának eredményeként pedig létrejött egy környezeti nevelési központ is, amely kifejezetten a gólyák bemutatására szolgál.
- A Fülöp a gólya táborhoz kapcsolódóan vízi turisztikai programok várják az ide látogatókat, amelyeken a Bodrog és a Bodrogzug élővilága is megismerhető, a település turisztikai mobil alkalmazásában

Tokaj is a fenntartható turizmus élvonalában – a bodrogkeresztúri gólyaprojekt is bekerült a legjobb hazai példák közé

Tourism Summit 2025 szakmai csúcstalálkozón Budapesten, mutatták be a **fenntartható turizmus ötven legjobb hazai gyakorlatát összefoglaló kiadványt.**

A Visit Hungary és a koppenhágai Sustainia közös munkájának eredményeként megszületett kiadványban Tokaj borvidéke is helyet kapott – a térség Green Destination-minősítése és a bodrogkeresztúri gólyaprojekt révén.

Egy magyar jó gyakorlat Brüsszelben

Bodrogkeresztúr gólyavédelmi projektje az Európai Parlament kiállításán

a „Tourism for Europe, Europe for Tourism”
című kiállításon a Európai Parlamentben, Brüsszelben.

A tárlat 35 európai jó gyakorlatot mutat be, amelyek példát adnak arra, miként lehet a turizmust a közösségek, a természet és a helyi gazdaság javára fordítani.

„White Storks in Bodrogkeresztúr – The bird that changed a village”

Magyarországot képviseli a válogatásban, bemutatva, hogyan válhat egy helyi természetvédelmi kezdeményezés komplex, közösségi és fenntartható fejlődési modellé.

First Lego League Bodrogkeresztúr

Létrehozták a **Bodrogmenti Műanyag Kalózok csapatát**. Örökbefogadtak egy partszakaszt, a 9-7 fkm közötti részt. Havi rendszerességgel akciókat szerveztek. Plakátokat helyeztek ki a folyó mentén, amely segítségével a QR kód beolvasásával a szennyeződések bejelentését várták. A beérkezett bejelentések után a „kommandó” mentesítette a folyót a szennyeződésektől

HOGYAN TOVÁBB?

- **Rendezvények** összehangolása
- **Bodrog** – kisebb hajók, csendes vízi sportok
- **Tisza** – jetski, jachtok
- **Szemléletformálás** a helyben élők és az ideérkezők körében
- A **Bodrog Szövetség** szerepvállalása – a különböző szereplők összefogása
- Ökoturizmus és "**slow tourism**" szemlélet terjesztése
- A turistákat nem csak szórakoztatni kell, hanem tanítani és bevonni is.
- A lassabb, elmélyültebb, környezetbarát turizmus hosszabb ott-tartózkodást és magasabb értéket jelent – mindenkinek előny.

TOKAJ-HEGYALJA TÖKÉLETES HELYSZÍNE AZ AKTÍV TURIZMUSNAK

Szükséges:

- a természet védelme,
- a felelős turizmus kialakítása, és a helyi közösségek bevonása.
- A cél az összhang megtalálása az élmények és a környezet között.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET

T K A J

BORVIDÉK FEJLESZTÉSI TANÁCS